

Mikä tekee virkkeestä monimutkaisen?

Sisältö

- Pitkät virkerakenteet
- Kiilalauseet
- Esimerkkejä huonoista lauserakenteista

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-NC-ND](#)

Pitkät virkerakenteet

- Pitkät virkerakenteet johtuvat usein sivulauseiden ketjuttamisesta.
- Yli kaksi riviä ylittävä virke alkaa olla jo liian pitkä.
- Toisinaan pitkät virkkeet ovatkin tarpeellisia. Jos teksti sisältää pelkästään lyhyitä virkkeitä eikä asiayhteyksiä ole sidottu toisiinsa, teksti muuttuu helposti raskaaksi lukea.
- Pitkiä ja lyhyitä virkkeitä kannattaakin käyttää vaihdellen, sillä ne luovat tekstiin rytmiä.

Käypä hoito -suosituksen mukaan ADHD havaitaan usein lapsena, mistä johtuen se nähdään usein yleisempänä lapsilla ja nuorilla, vaikka diagnoosi on mahdollinen myös aikuiselle, ADHD on yleisempää pojilla kuin tytöillä, mutta on myös mahdollista, että tyttöjen ADHD jää herkemmin tunnistamatta, koska pojilla ADHD:n muodoissa ilmenee usein ylivilkkauden ja impulsiivisuuden piirteitä, mistä syystä se havaitaan tytöillä harvemmin lapsena (ADHD 2019).

Pelkällä pilkullakaan ei pidä ketjuttaa!

Esimerkki

Lauseiden ketjuttaminen

Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus eli lukivaikeus on kehityksellinen ja usein perinnöllinen vaikeus (Nukari 2010, 16–17), ja tautiluokitus ICD-10:n mukaan lukemiskyvyn häiriö ja kirjoittamiskyvyn häiriö ovat oppimisen häiriöitä, joissa luku- ja/tai kirjoitustaidon kehittymiseen liittyvät merkittävät puutteet eivät ole selitettävissä pelkästään älykkyytiällä, näön epätarkkuudella tai riittämättömällä koulutuksella (F81 Oppimiskyvyn häiriöt 2020; F81.0 Lukemiskyvyn häiriö 2020; F81.1 Kirjoittamiskyvyn häiriö 2020), joten lukivaikeus liittyy siis aivotoimintaan eikä laiskuuteen tai yrittämättömyyteen.

Esimerkki

Lauseiden ketjuttaminen

Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus eli lukivaikeus on kehityksellinen ja usein perinnöllinen vaikeus (Nukari 2010, 16–17). Tautiluokitus ICD-10:n mukaan lukemiskyvyn häiriö ja kirjoittamiskyvyn häiriö ovat oppimisen häiriöitä. Tällöin luku- ja/tai kirjoitustaidon kehittymiseen liittyvät merkittävät puutteet eivät ole selitettävissä pelkästään älykkyydellä, näön epätarkkuudella tai riittämättömällä koulutuksella. (F81 Oppimiskyvyn häiriöt 2020; F81.0 Lukemiskyvyn häiriö 2020; F81.1 Kirjoittamiskyvyn häiriö 2020.) Lukivaikeus liittyy siis aivotoimintaan eikä laiskuuteen tai yrittämättömyyteen.

” Periaatteessa tekstin rytmi on hyvä, jos sen lukeminen [ääneen] ei hengästytä tai aiheuta yllättäviä katkoksia tai nielemisiä.
(Kniivilä, Lindblom-Ylänne & Mäntynen 2017.)

Kiilalauseet

- Kiilalauseita ovat lauseet tai lauseenvastikkeet, jotka ovat sijoitettuina toisen lauseen sisään.
- Kiilalause keskeyttää hallitsevan lauseen, jolloin lauseen loppu jää irralliseksi.
- Kiilarakenteet hidastavat lukemista, kun lukija joutuu pysähtymään ja itse järjeilemään, mikä asia liittyy mihinkin.

Lukemisen haasteen seurauksena,

kun lukeminen on hidasta ja virheellistä,

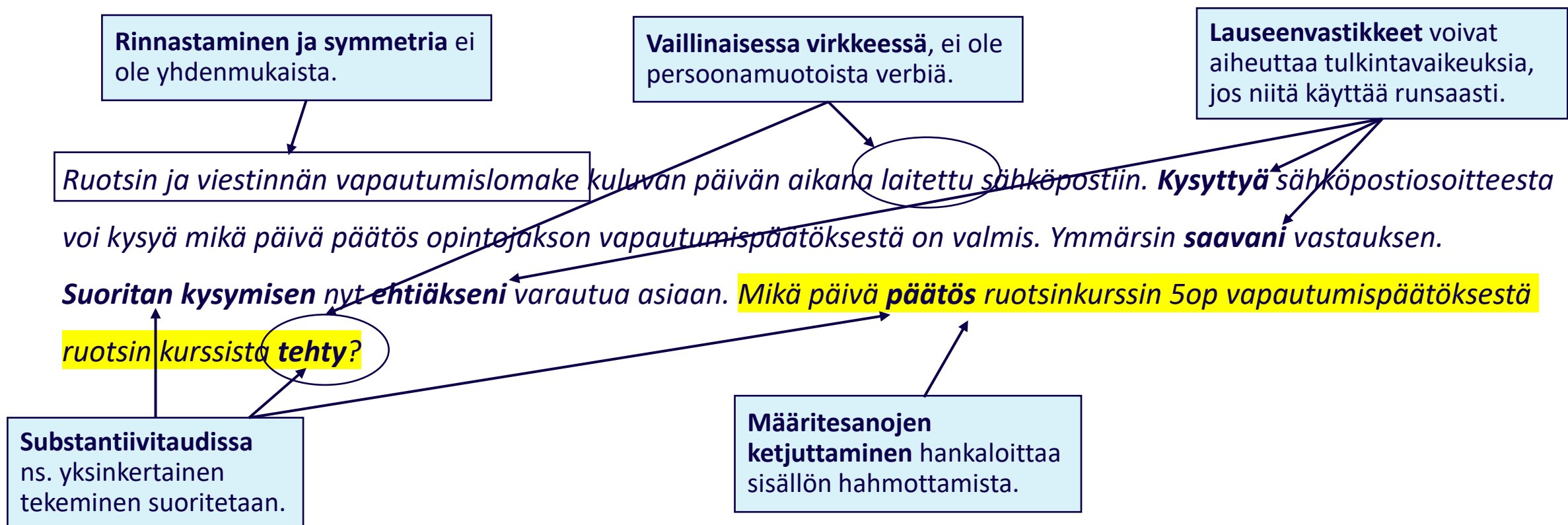
luetun ymmärtäminen voi olla hankalaa ja viedä huomattavasti aikaa.

Vrt.

Lukemisen haasteen seurauksena luetun ymmärtäminen voi olla hankalaa ja viedä huomattavasti aikaa, kun lukeminen on hidasta ja virheellistä.

Esimerkkejä huonoista lauserakenteista

Ks. Tekstitaidot haltuun -oppimateriaalin luvuista [4.1 Millainen on selkeä virke?](#) sekä [5 Millä kielen keinoilla luodaan asiatyyliä?](#)

Lähteet

Kielitoimiston oikeinkirjoitusopas. 2017. 13. p. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 177.

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti: Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: Gaudeamus.

Kortesuo, K. & Patjas, L.-M. 2011. Pilkun paikka: Kielioppia kaikille. Hämeenlinna: Karisto.

Määriteketjut. N.d. Ohjeet Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilla. Viitattu 30.9.2022.
https://www.kotus.fi/ohjeet/saadoskielen_ohjeita/maariteketjut.

Pitkät virkkeet. N.d. Ohjeet Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilla. Viitattu 30.9.2022.
https://www.kotus.fi/ohjeet/saadoskielen_ohjeita/pitkat_virkkeet.

Strellman, U. & Svinhufvud, K. 2020. Kupliva kirjoittaminen: Iloa ja tehoa työelämän teksteihin. Helsinki: Art House.

Substantiivyyli. N.d. Ohjeet Kotimaisten kielten keskuksen verkkosivuilla. Viitattu 30.9.2022.
https://www.kotus.fi/ohjeet/saadoskielen_ohjeita/substantiivyyli.

Torppa, T. 2014. Työssään kirjoittavan opas. Helsinki: Talentum.